

Fågellivet i Surahammars kommun 1990.

88151

Denna sammanställning syftar till att ge en samlad bild av fågellivet i Surahammars kommun under 1990. Uppsatsen bygger på de iakttagelser fågelintresserade har rapporterat till Naturklubben eller Västmanlands Ornitologiska Förening. Sammanställningen görs på många naturklubsmedlemmars önskan.

De kommentarer som ges kring arterna utgörs av de rapporter som inkommit under hela 1980-talet. Att fågelfaunan ständigt förändras känner alla till. Hade vi gjort en sammanställning med samma fågelarter för t.ex. 25 år sedan, hade bilden varit helt annan än denna. Arter som sothöna, knölsvan, tofsvipa, stenskvätta, hämpling var så vanliga häckfåglar att få ägnade dem någon uppmärksamhet. Dagens rosenfinkar, näktergalar, härmsångare och silvertärnor skulle ha varit superrariteter då.

Det ses också fler fågelarter i kommunen nu än för 25 år sedan. Anledningen är att förvisso har ökat men också antalet fågelintresserade personer är fler, har större kunskaper samt bättre utrustning. 1990 sågs exakt 200 fågelarter i kommunen.

Landskapets förändring samt vådret är två betydande faktorer när det gäller fågelfaunans utveckling.

regnfront passerade från väster. Oktober blev däremot fin, då högttryck bestämde vådret större delen av månaden. Först den 20:e började nattfrost uppträda. November bjöd på växlande väder, blåsigt och snö den 22:a. I början av december kom mera snö och vi trodde på en hårdare vinter igen, då det var ned mot -20° några nätter kring den 10:e. Lagom till jul slog det om med mildväder från väster, marken blev snöfri och träden kläddes i rimfrost fram till nyår.

Artlista

Smålom

Häckar så nära oss som i Fagerstaområdet. Förvänsamt få fynd görs av arten i våra trakter. Den ses t.ex. inte årligen i kommunen.

27/9 i ex. rastade Gnien (RLu) samt i ex. rastade i Östersjön 6/10 (SLu).

Storlom

Rapporterad från nio sjöar under häckningstid. Häckningarna resulterade i fyra flygga ungar, en unge vardera i Vågsjön, Öbjörken, Fetbjörken och Fiskkraken (SLu). Ungproduktionen på 0,44 flygga ungar per häckande par kan antas vara tillräcklig för att upprätthålla populationen.

Skäggdopping

Antalet häckande par i kommunens sjöar minskar.

55 ex. rastade i Glåpen 12/10 (RLu), vilket är ett ovanligt stort antal.

Gråhakedopping

Arten häckade i Djupen några år under 1950-talet. Den nyuppkomna skratmålkolonin i Djupen kan innebära att arten åter blir häckfågel i sjön.

1 ex. 20/5 och 2 ex. 24/5 i Djupen (SLu, GLg, LER).

Svarthakedopping

Arten uppträder allt sällsyntare i trakten. En häckning känd. I par med 2 ungar i Turkiesjön 24/6 (RLu). Sedd även i Näcksjön och Öketyrån under häckningstid (GLg, LKa).

Rördrom

Senast rördrom hördes i kommunen var 1978. I år föreligger två fynd, möjligen rör det som om samma fågel. I ex. hördes i Turkiesjön 3/6 (RLu) och i ex. sågs och hördes i Gnien 9/6 (BAO).

Häger

Är numera en väntad förekomst vid våra sjöområden under främst vår och sommar. Minst 2 par häckade vid Lisjö och fick ut 3 ungar (YPE). Möjligen förekommer flera häckande par någonstans i området kring Nadden-sjöarna och Virsbo-sjön.

Två vinterfynd föreligger: 1 ex Seglingsberg 30/12 (RLu) och 1 ex St Brotorp 31/12 (RCa, IMC).

Knölsvan

Numerous ovanlig häckfågel i kommunen. Endast en häckning känd under 1990. 1 par i Virsbojön, tyvärr fick de inte ut någon flygg unge (LKa), 1 par översomrade i Östersjön (Ype) samt 1 par i Kolbäcksan i området kring Muggbo (RLu).

Vinterfynd: 8 ex landade i Gnien 4/2 (LEr, RLu), 2 ex rastade i Gnien 6/2 (AFr), 5 ex rastade i Östersjön 17/2 (Ype), 2 ex rastade vid Heden 24/2 (SLa) samt 4 ex sträckte över Norrsjön 31/12 (KLi).

Mindre sångsvan

Ses varje vår i kommunen med enstaka ex. så även 1990.

En gammal fågel rastade i Norrsjön 25/2 (SLa), 13-14/4 rastade minst 3 ex i Gnien (AFr, SLa).

Sångsvan

Sju par har rapporterats häcka, dessutom fanns ytterligare lika många par som ej påbörjade häckning. Nämnvärt är också att antalet flygga ungar utgör knappt 50% av antalet kläckta ägg. Håller sångsvanstammen på att stagnera nu?

Som vanligt förekom en omfattande rastning under våren i Norrsjön och Gnien. Som mest 320 ex i Norrsjön 3/3 (RLu) och 260 ex i Gnien 17/3 (RLu).

Sådgås

Har under 1980-talet rastat sporadiskt med mindre flockar i Lisjö-

området och Gnien. Vi har dock noterat en ökande rastningsförekomst. 1990 anlände de första gässen till Gnien den 24/2, 22 ex (SLa, RLu) och den 17/4 lämnade de sista gässen området. Största antalet noterades 11/3 med 115 ex (SLa). I Lisjöområdet rastade också 115 ex 28/3 (BPh). Så sent som 5/5 rastade en ensam gås i Gnien (SLa). Hur mycket gäss sträcker över våra trakter? Endast 1700 ex har rapporterats denna vår.

Spetsbergsgås

Enstaka fåglar brukar ses de flesta år i sådgås-flockarna.

1 ex sträckte vid Gnien 24/2 (RLu, SLa) och likaså 1 ex 22/4 (SLa), 1 ex rastade på Lisjöfältet 18/3 (LHa, PLi).

Grågås

En av de fågelarter som vi ser allt oftare i trakten och som man kan förvänta uppträda som häckfågel vilket år som helst.

Totalt föreligger 16 fynd under året, varav 13 vårfynd. Redan 26/2 sågs 2 ex sträcka över Åliden (RLu). Rastande fåglar har bara setts vid Gnien, nämnvärt är 11 ex 19/4 (RLu), 5 ex 13-14/4 (AFr, SLa). En ung grågås uppehöll sig vid Gnien 6-20/5 (SLa, RLu). Höstfynden utgörs av sträckande flockar vid Gnien i första halvan av september.

Fjällgås

Mycket sällsynt fågel i våra trakter. Iakttagen endast 2 ggr tidigare. Genom det projekt Jägarförbundet bl.a arbetar med, där man försöker få fjällgässen att flytta mot SV istället för som hittills mot SO under vintern, kommer flera fynd av arten att göras i våra trakter.

Den 15-16/3 rastade 1 ex i gåsflocken vid Gnien (BPh).

Kanadagås

264 ex rastade vid Gnien 16/3 (SLa) och 180 ex 19/8 (RLu).

Vitkindad gås

Arten häckar nu på flera platser i södra och mellersta delarna av landet, vi kan räkna med att antalet fynd kommer att öka även hos oss. Möjligen härrör gässen som nu häckar och rastar i Mellansverige från fågelparksrymlingar.

1 ex rastade vid Gnien 2/3 (AFr, RLu), likaså 1 ex 14-19/3 (SLa, LEr, BPh), 1 ex 20/5 (MÅn) samt 1 ex vid Surahammar 25/5 (Ype).

Mandarinand

1 ex. sågs i Dammen/-Rannäs i början av juni. Fågeln var mycket oskygg och troligen en parkrymling (Jan Visten).

Snatterand

Ses årligen med något enstaka exemplar i trakten.

En hanne i Gnien 5/9 (RLu).

Gräsand

698 ex rastade i Gnien 17/3 (SLa).

Årta

Uppträder med enstaka exemplar under vårflykten, så också nu.

3 ex i Gnien 16/4 (JÖg, Ype), 2 ex 17/4 (SLa), 1 hane i Turkiesjön 16-22/4 (RLu, AFr), likaså den 6/5 (GLg).

Skedand

Förekomsten är mycket likartad årtans. Båda arterna var tidigare häckfåglar vid t ex Gnien.

1 par i Gnien 22-26/4 (AFr, RLu) samt 1 par i Turkiesjön 22/4 (RLu), en ensam hane i Lisjöängar 28/4 (LHa), likaså en ensam hane i Turkiesjön 4-6/5 (GLg).

Bergand

Rastar sällsynt under flyttningen.

1 ex i Gnien 27/9 (RLu) och 1 ex i Norrsjön 6/10 (SLa).

Sjöorre

Endast två fynd kända under 1990.

1 par rastade i Sörsjön 7/5 (LHa), likaså 1 par i Glåpen 15/5 (SLa).

Glada

För första gången sedan åtminstone 1950-talet sågs en glada i kommunen, nämligen den 17/3 vid Gnien (SLa, MLe, RLu). Fyndet var väntat. Arten sprider sig för närvarande från den alltmer ökande stammen i Skåne.

Havsörn

28 fynd under året, av främst ensamma fåglar, spridda över hela kommunen. Dessa är fördelade månadsvis: februari 5 st, mars 12 st, april 3 st, oktober 1 st, november 3 st och december 1 st. Hur många olika individer det rör sig om är okänt.

Havsörnens positiva utveckling i landet är resultat av den hjälputfodring som förekommer på 100-talet platser runt om i landet.

Brun kärrhök

Även för bruna kärrhöken kan vi se en positiv utveckling i vår trakt. För första gången har en genomförd häckning noterats (SLa). Årets första fynd gjordes vid Gnien 13/4 (AFr, RLu) och det sista vid samma lokal 14/9 (SLa). Som mest sågs 5 ex vid Gnien 8/8 (AFr) och 1/9 (RLu).

Blå kärrhök

20 fynd under våren och 21 under hösten är rapporterade. Årets först fynd gjordes vid Gnien 8/4 (RLu). Tre majfynd föreligger samtliga från Gnien, 1 ex. hane 1/5 (SLa), 1 ex. hona 4/5 (RGr) och likaså hona 7/5 (RLu).

Höstfynd: Som mest sågs 4 ex. vid Gnien den 27/9 (RLu) och 7/10 (SLa). Trots den milda vintern och relativt god tillgång på smånagare finns inget vinterfynd.

Fjällvråk

Fem vårfynd och 11 höstfynd. Dessutom uppehöll sig 1 ex. vardera vid Storången (RLu, SLa) och på Lisjöfälten (MLe, SLa) hela december.

16 ex. sågs sträcka vid Gnien 27/9 (RLu).

Kungsörn

1 par sågs vid några tillfällen under våren lekflyga över ett skogsområde. Inget sommarfynd föreligger dock. Tidigaste höstfyndet är 1 ex. vid Gryten 20/10 (RLu).

Fiskgjuse

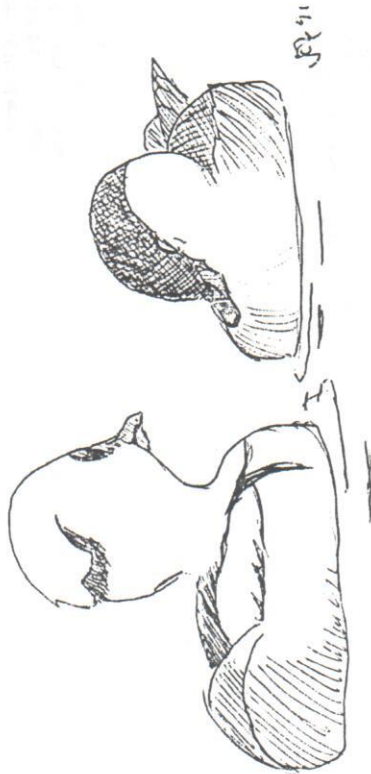
Samtliga par i kommunen, åtta, genomförde lyckade häckningar i år. 14 ungar kom på vingarna, vilket innebär ett resultat på 1,75 u/häckning, det bästa på många år i trakten. (Ype, AFr, SLa, LKa).

Tornfalk

Ett par häckade i Lisjöområdet och fick ut 4 ungar (Ype). Sommarfynd av ensamma fåglar föreligger från ytterligare två områden (SLa).

Aftonfalk

En gammal utfärgad hane sågs vid Gnien 19/6 (SLa). Förutom fynden vid Djupen 1955 är detta det tredje fyndet i kommunen.

Salskrakepar. Teckning: Jan Österberg

Salskrake

Förekomsten varierar stort mellan åren. 1990 föreligger ett stort antal fynd från Gnien. Redan 24/2 rastade en hane (SLa), sedan sågs salskrakar i sjön fram till 16/4 med flest antal 3 ex den 8/4 (RLu) och 13/4 (AFr, SLa), 2 par rastade i Virsbojön 18/3 (LKa, AHe).

Höstfynd är ovanligare. Två fynd föreligger, 2 ex i Gläpen 27/10 (RLu, SLa) och 1 ex 10/11 (LAg).

Storskrake

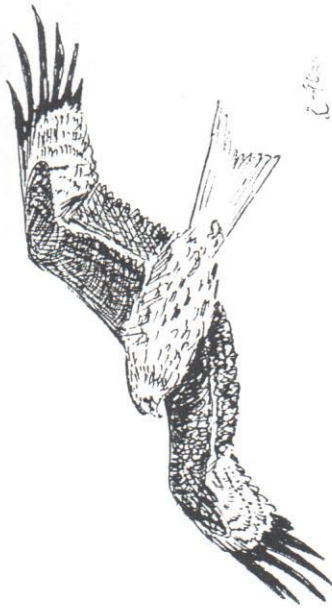
Den milda vintern innebar att det föreligger februarifynd.

Vid Gnien rastade storskrak från den 10/2 (SLa) och hela månaden. Vid Flomossen rastade 2 ex 17/2 (LKa). Ingen häckning har rapporterats i år.

Under 1980-talet har mycket svag rastning under höststräcket förekommit i våra sjöar. Senaste hösten har dock en förändring skett beträffande Gläpen, där rastade mer än 100 ex hela oktober med maximum den 21/10 med 650 ex (RLu).

Bivråk

Arten torde häcka allmänare än vi känner till. Bivråken föder upp ungen kullen på främst getingar och getinglarver, eftersom det var en ganska bra getingsommar, förväntade vi oss fler uppgifter om häckningar än de sex lokaler som har rapporterats.

Glada. Teckning: Sören Larsson

Stenfalk

13 aprilfynd, 2 majfynd och 1 septemberfynd är en typisk bild av sten-falkens uppträdande i kommunen.

Lärfalk

Endast fem lokaler rapporterades, där falkarna uppträdde som om de häckade. Arten torde vara vanligare som häckfågel.

Vattenrall

Den milda vintern ger snabbt respons hos vissa fågelarter t ex vatten-rallen. Från att inte hörts i kommunen under sista åren på 1980-talet, hördes den på fyra platser denna sommar.

1 ex vardera vid Gnien (RLu, AFR), Turkiesjön (ARU, SLA), Lisjöviken (SLA, Rlu) och Lövviks-bäcken, Virsbojsjön (LKa).

Pilgrimsfalk

Enstaka fynd av denna storfalk görs numera årligen i trakten.

1 ex jagade vid Gnien 22/4 (SLA, GLA) och 1 ex sträckte över Lisjöviken 1/9 (SLA).

Vaktel

Har de senaste åren hörts med något exemplar i skiftet juni/juli, så även i år. En fågel spelade på Lisjövälten 25/6 (Gpe, LHa).

Småfläckig sumphöna

2 ex spelade i Turkiesjön i skiftet maj/juni (ARU) samt 1 ex vid Bränn-mossen, Virsbo 12/5 (LKa). Förekomsten varierar mycket mellan åren och bestäms troligtvis av vindförhållandena i första delen av maj.

Kornknarr

1 ex spelade vid Västsura 6/6 (Ype, SLA) och 1 ex på Felingen 6/7 (LKa, SLA).

Sothöna

Arten var under 1960-talet en relativt vanlig häckfågel i våra sjöar, i slutet på 1980-talet var den helt borta. Två milda vintrar samt att skrattnäskolonier etablerat sig i Djupen och Turkiesjön har inneburit att även sot-hönsen kommit tillbaka.

3 par häckade i Djupen (SLA, Rlu) och 6 par i Turkiesjön (RLu).

Strandskata

1 ex sågs vid Gnien 8/6. Troligtvis samma fågel sågs över Ramnäs samma kväll (Jög). Arten ses nu årligen med något enstaka fynd.

Mindre strandpipare

Häckar endast på Sura bruks industriområde, dock med hela 7 par (Ype). Häckningsresultatet tyder på låg ungdomproduktion.

Större strandpipare

1 ex vid Gnien 22/4 (SLA). De fåglar som rastar hos oss i april är fåglar som häckar utefter Sveriges eller Finlands kuster.

Tofsvipa

Genom restaurerings-åtgärderna på Säterängen vid Gnien kom ett stort antal vipor att rasta där hela augusti till mitten på oktober. Som mest räknades 150 ex 14/9 (SLA), det fanns över 100 ex på ångarna från 18/8 (RLu) till 6/10 (SLA). Det föreligger även en

tendens till ökning av antalet häckande vipor i trakten, troligtvis beroende på att jordbruket genom bidrag lägger viss åkerareal i träda årligen.

Kärrensåppa

Antalet fynd varierar stort med väderförhållanderna under sensom-maren.

Endast två fynd är kända för i år. 13 ex sträckte över Gnien 28/7 (AFr) och 1 ex rastade på Säter-ängen/Gnien 3/10 (SLA).

Brushane

Ingen vårrastning före-kom. Som mest rastade 35 ex på Säterängen 14/9 (SLA).

Dvärgbeckasin

Ses eller hörs numera årligen i kommunen. Under året dock bara ett fynd känt. 1 ex rastade på Säterängen/Gnien 3/10 (SLA).

Enkelbeckasin

Som mest sågs 75 ex rasta på Säterängen/Gnien 3/10 (SLA).

Rödspov

En hanne spelade vid Gnien 23/4 (ILLI). Röd-spoven har setts vid Gnien de fyra senaste åren. Förmodligen är de fåglar som skall vidare till häckningslokalerna vid norra Finlands kust-ängar.

Rödspov. Teckning: Inga Lindell

Myrspov

Flyttar i stora skaror över trakten under sydflyttningen. Vädersituationen är avgörande för hur mycket vi ser av dem.

1/9 sågs 30 ex sträcka över Lisjöviken (SLa).

Småspov

Ses årligen. 1 ex vid Gnien 1/5 (SLa) samt 28/7 (AFr).

Rödbena

Fem fynd under året. 1 ex vid Turkiesjön 6/5 (GLg) övriga vid Gnien 22/4 (SLa), 9/5 (AFr), 14/5 (SLa) och 11/9 (RLu). Antalet fynd tenderar att öka i trakten.

Grönbena

Som mest rastade 80 ex vid Gnien 12/5 (RLu). Troliga häckningar rapporterade från Turkiesjön, Gölmossen och Djupmossen. (SLa, LKa).

Labbe

1 ex rastade på Tornängen/Gnien den 6/5 (RLu). Det är det tredje fyndet av arten i kommunen.

Dvärgmås

En ungfågel rastade tillsammans med skrattnåsar i Sörsjön 22/8 (SLa). Det är första höstfyndet av arten i kommunen.

Skrattmås

Endast tre kolonier kvar av denna tidigare i trakten så vanliga häckfågel.

Ca 250 par häckade i Turkiesjön (RLu), 110 par i Djupen (RLu) och 25 par i Gryten (Ype). Vid samtliga kolonier kom det ungar på vingar.

Silltrut

1 ex sträckte över Åliden så tidigt som 26/3 (RLu), 2 ex vid Gnien 22/4 (SLa) och 4 ex 14/5 (SLa).

Silltruten ses normalt från mitten till slutet av maj, men värmen från öster förändrade den bilden i år.

Havstrut

Endast tre fynd i år. 2 ex vid Gnien 17/3 (RLu, SLa), 1 ex 5/8 (RLu) samt en ungfågel i Sörsjön 20/10 (RLu).

Fisktärna

Denna tidigare så vanliga häckfågel i trakten minskar stadigt. Totalt har endast 11 par rapporterats, däruv 5 par på Sura bruksområde (Ype). Då saknas uppgifter från Vågsjön där 9 par häckade 1989. Fisktärnan får ej ut flygga ungar p.g.a. att det inte finns lämpliga häckningsöar längre.

Silvertärna

1 ex. rastade vid Gnien 13/5, 3 ex. 14/5 och 1 ex. 26/5, dessutom 1 ex. i Gläpen 15/5 (SLa). Förekommer numera årligen

och fynden har ett starkt samband med de dagar då det kläcks stora mängder fjädermyggor i sjöarna.

Svarttärna

1 par häckade i Gnien och fick ut två flygga ungar, vilket torde innebära att de återkommer som häckfåglar 1991 (RLu, SLa).

Även i Västersjön gjordes häckningsförsök så sent som den 22/6 (SLa). De första svarttärnorna sågs 9/5 (AFr) och den senaste 12/7 (RLu) vid Gnien.

Turkduva

1 ex. i Surahammar 27/2 (Ype). Arten håller sig med nöd och näppe kvar i kommunen.

Berguv

Hannar hörda vid tre lokalar i kommunen under våren, ingen häckning fastställd. Arten ses förvånansvärt sällan trots sin storlek och ljudlighet.

Hökuggla

Återigen ett fint hökuggleår i trakten. Fram till februari/mars fanns stationära fåglar vid Felingen (Ila), Timmossen (Lga), Usträngsbo (SLa) och Åskbäckensområdet (AFr, Mle). 12/4 hördes den sista gången vid Usträngsbo (AFr) och 17/4 vid Åskbäcken (AFr). Trots bra spel på lokalerna kom det veterligen aldrig till någon häckning.

Även flera höstfynd föreligger. 2/10 sågs 1 ex. vid Lövviksviken/Virsbo (AHe), 14/10 1 ex. vid Gatstugan (MLe), 22/10 2 ex. vid Ullvsbo-muren (ARu) och i slutet av november 1 ex. vid Oxtjärn (BAO).

Det verkar som om den stora invasionen av hökugglor i Sverige 1983/84, inneburit att arten uppträder vanligare nere i södra delarna av landet än tidigare.

Sparvuggla

Rapporterad spelande endast från sex lokaler under våren. En häckning rapporterad från Bovallskog (JGr). Häckningen ägde rum i en gran.

Hur stor sparvugglepopulationen är i vår kommun är okänt. Ur fågelskydds-synpunkt är arten intressant. Lyckosamma häckningar innebär att fåglarna återvänder till samma bohål följande år, kräver orörd skog.

Kattuggla

Fem häckningar kända. Nybron (SLa), Seglingsberg (AFr), Spångenområdet/Ramnäs (AFr), Brinken (YPe) samt Kohagen/Sura (MLe). 20 ungar kom på vingarna vilket är ett mycket bra resultat.

Hornuggla

Endast sex häckningar kända. Turkie ängar, Usträngsbo, Virsbokrogen, Nordandö, Felingen och Åsvågen/Ramnäs (SLa, LKa, RLU).

Jorduggla

Goda gnagarår brukar arten ses i trakten. Vid Gnien sågs 1 ex. från den 11/3 till 12/7 (RLu, SLa) vid flera tillfällen. Den 12/4 jagade 2 ex. vid Gnien (LEr). På Stor-mossen/Virsbo skrämdes 1 ex. upp 18/7 (SOR) och 24/7 sågs 1 ex. vid Surtorpet (SLa). Jorduggla har häckat en gång i kommunen, nämligen 1984.

Päruggla

Projektart i Naturklubben. 24 häckningar i holkar resulterade i 2,12 flygga ungar/häckning (SLa). Tre häckningar i naturliga bohål var också kända (LKa).

Nattskärva

Rapporterad från Häll-tjärn/Virsbo, där 3 ex. spelade 9/6 (LKa), 1 ex. spelade vid Öbjörken 13/6 (IAG) samt 1 ex. Hov-mossen 7/7 (SLa).

Flitigare nattvandring på tallhedarna i skiftet juni/juli skulle ge fler nattskärror. Arten tycks vara mycket lokaltrogen.

Gråspett

1 ex. vid Usträngsbo den 16/12 (SLa). Det är 4:e året i rad som denna mycket sällsynta hackspett ses i kommunen.

Mindre Hackspett

Fyra häckningar kända, plus fåglar på ytterligare tre lämpliga häcklokaler under häcknings-tid (IAG, RLU, LEr, SLa).

Antalet är det mest rapporterade sedan minst 20 år tillbaka i tiden. De två senaste årens milda vintrar har tydligen inneburit att arten håller på att återhämta sig.

Tretåig hackspett

Uppträder allt sällsyn-tare, den finns inte längre kvar som häckfågel i kommunen. De senaste tillhållen för arten var Fermansbo Urskog, Avilängenområdet och Jan-Olsskogen.

Endast ett fynd under året, 1 ex. vid Lysmossen 21/10 (LKa).

Trädläarka

Har trädläarkan slutat sjunga över ramnäs-skogarna? Endast ett fynd i år, 1 ex. vid Gnien 16/9 (SLa).

Rödstrupig piplärka

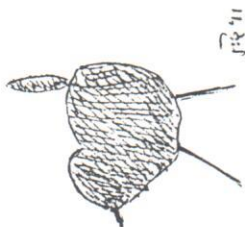
2 ex. rastade vid Lisjöviken 27/8 (SLa). Ses med enstaka ex varje år, speciellt under höstflytten.

Forsärla

1 ex. rastade i bäcken mellan Norrsjön och Sörsjön den 18/3 (JPe). Det är 4:e fyndet av arten i kommunen.

Strömstare

Övervintrar hos oss. Noterbart är hela 8 ex. i Spångenområdet/Ramnäs 5/1 (RLu), och 3 ex. Sätten-dammen/Sura 30/12 (IAG).

Gärdsmyg

Gärdsmyg

Två milda vintrar i rad har gynnat gärdsmygen. 22 revirhävande fåglar har rapporterats under häckningstid i kommunen. I vår trakt håller gärdsmygen oftast till i avslutning till kalhyggen. Där häckar den i ris-högarna eller rotvältor. Normalt tillhör arten barr-urskogens inneväsnare men sådan biotop saknas hos oss.

Näktergal

Hela 13 sjungande näktergalen i kommunen, det största antalet hittills.

3 ex. vid Lövviksviken i Virsbo 6/6 (HEn, LKa), Likaså 3 ex. Tippen/Sura 1/6 (MLe), 2 ex. Lisjöviken 19/5 (MLe). För övrigt satt det ensamma fåglar vid Ravnäs, Mag-forsen, Rönningstorp, Kohagen och söder Ståltorp (RLu, KLi, SLa, MLe).

Blåhake

41 blåhakar ringmärktes vid Lisjöviken under hösten. Den första sågs 27/7 (SLa).

Svart röststjärt

En hane sågs på Sura Bruksområde 24/4 (YPE). Ingen häckning känd där i år. Är arten på väg bort från kommunen? 12 år i rad har den häckat där. Snabba förändringar av miljön på bruksområdet gör förmodligen området olämpligt för svarta röststjärtens. Fågeln attraheras av äldre sten/tegelbebyggelse.

Stenskvätta

5 par häckade på Sura Bruksområde (YPE), samt 1 par vid Gnien (granen) och hygget vid Öbjörken (SLA). Troligen häckar flera par, åtminstone på industriområdena i Ramnäs och Virsbo.

Flodsångare

Hördes i tre områden utefter Kolbäckån. Hurvida det kan röra sig om samma fågel är okänt. Redan från 12/5 hördes 1 ex vid Kohagen/Sura (AFR, SLA), från 3/6 och hela juni satt 1 ex och sjöng vid Vattenverket/Magsjömaden (RLU, IÅG) samt 15/7 hördes en fågel på tippen/Sura (IÅG).

Kärrsångare

I takt med igenväxningen av våtmarkerna ökar denna fågelart. Som mest hördes 3 ex vid Gnien 24/6 (Magnus Hellström) och likaså i Lisjöområdet, 3 ex 6/6 (SLA). Trots att bofynd saknas får vi anta att kärrsångaren numera häckar i kommunen. Vid ringmärkningen i Lisjö-viken fångades två unga fåglar 29/7 och 18/8 (SLA).

Trastsångare

1 ex sjöng tillfälligt i Brunnsströmsviken/Gnien 27/5 (SLA). Trastsångaren har hörts två år på 1980-talet, vi kan förvänta oss flera fynd under innevarande decennium, då arten ökar starkt i de stora fågel-sjöarna söderut.

Gransångare

Två majfynd föreligger. 1 ex sjöng vid St. Brotorp 4/5 (IMC, RCA) samt 1 ex vid Lilla Vallsjön 24/5 (LKA). Det senare är under häckningstid och på en lämplig häcklokal, även 1989 fanns gransångare på platsen. Den 24/2 hördes 1 ex vid Gnien (SLA), vilket är extremt tidigt. För övrigt finns bara två vårfynd och fyra höstfynd till. Antalet fynd under flyttningen tenderar att minska.

Mindre flugsnappare

1 ex hördes sjunga i Ulvramenskogen 3/6 (Jög) och 1 ex varnade ivrigt vid Åskbäcken/Fiskkraken 23/6 (SLA). "Mindre flugen" ses nästan årligen med något exemplar i trakten.

Stjärtmes

Antalet rapporterade stjärtmesar ökar, detta torde också återspegla verkligheten. Några vinterflockar är värda att notera, 17 ex vid Norrsjön 13/1 (SLA), 15 ex Jan Olsskogen 3/11 och 12 ex Rävberget/Ramnäs 22/12 (RLU). Häckningar har noterats vid Usträngsbo, Gnien (SLA) och Broforstorp (IÅG).

Varfågel

40 fynd är rapporterade under året, varav tre aprilfynd. 31/4 sågs en varfågel vid Gnien t ex (AFR). Tidigaste höstfynd är 23/9 vid Grindstugan (LKA).

Vid god tillgång på smågnagare brukar varfågeln uppträffa vinterrevir i våra trakter. Att utifrån rapporterna fastställa antalet vinterrevir är svårt, men det kan röra sig om 12-15 vinterrevir denna säsong, vilket får anses som många.

Nötkråka

En "doldis" i vår fågelvärld. Har rapporterats från 10 lokaler. De flesta fynden är som vanligt från augusti till oktober och då i avslutning till bestånd av hassel. Ett vinterfynd från Björnryggen, 1 ex 24/2 (MLE) är noterbart. Nötkräkan har veterligen aldrig konstaterats häcka hos oss, men mycket tyder på att den gör det. Fynd från Lysmossen och Vattmossen under häckningstid föreligger i år (LKA).

Råka

Två vinterfynd, vilka är de första i kommunen. 1 ex vid Gnien 24/2 (RLU, SLA) och 1 ex i Sura hammar 6/12 (YPE). I övrigt finns bara 4 marsfynd, 1 aprilfynd och 3 oktoberfynd i år. Ett dåligt råkar för oss. De råkor som uppträder hos oss under flyttningen hör som häckfåglar hemma i Finland.

Bergfink

Ett fynd under häckningstid. 1 ex St Gottricken 9/6 (LKA). Förekomsten av sommarfynd varierar stort mellan åren.

Steglits

Sex fynd under året i kommunen, det är i stort sett lika som det varit under hela 1980-talet.

1 ex vid Usträngsbo 18/3 (SLA), 2 ex Sörby 12/10 (LER), 7 ex vid Trugsbo 4/11 (SLA), 2 ex vid Åsenlund (LER) och 1 ex vid Kungshammar (RLU) den 10/11 samt 6 ex på Sura bruksområde i november (YPE).

Vinterhämling

Artens uppträdande i trakten varierar mycket mellan åren. Tre vårfynd och fyra höstfynd tyder på ett svagt sträck över våran trakt detta år.

1 ex Kilbäcken 16/3 (SLA), 5 ex Gnien 17/3 (RLU, SLA), 14 ex Gnien 13/4 (RLU, SLA), 40 ex på Säterängen/Gnien 6/10 (SLA, RLU), 1 ex Gnien-granen 7/10 (SLA), 7 ex vid Lisjövik 20/10 (KLI) samt 9 ex vid Gnien 26/10 (RLU).

Snösiska

Från att ha varit en stor raritet hos oss så sent som för 25 år sedan uppträder snösiskan nu årligen här, främst under vårflykten.

Sex fynd föreligger för i år. Nämnvärt är ett januarifynd vid Dammgården/Virsbo (Ila), samt en flock med 10 ex vid Stentjärn 4/2 (SLA).

Bändelkorsnäbb

Arten förekommer långt bort i öster, men tillhör de arter som vissa år gör invasioner även i vårt land. Det inträffade 1990. Vi fick dock se väldigt lite av denna invasion i år. 1 ex sågs vid Ustångsbo 29/7 (SLa).

Tallbit

Arten uppträder inte alligen i trakten. Med långa mellanrum förekommer dock stora invasioner av tallbitar från öster, senast var det 1974, så det börjar bli dags igen.

1990 sågs 1 ex vid Ursjön 9/12 (SLa), Anders Geidemark), 1 ex St Brotorp 30/12 (Rca, IMC) och 6 ex Husmossen/Ramnäs också 30/12 (LEr).

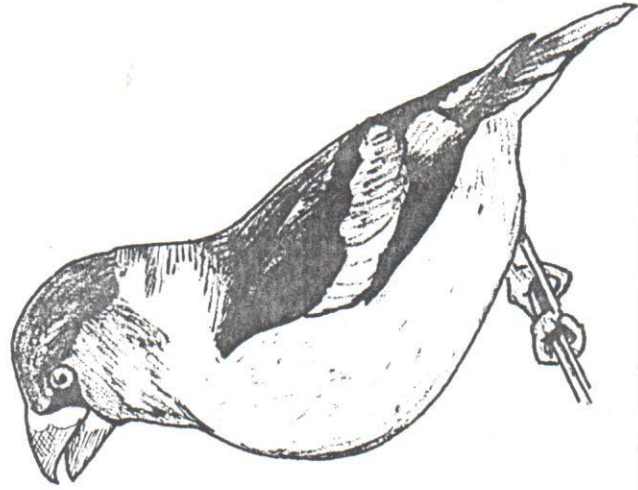
knäck

ane sjöng vid Väst-15/5 (SLa). Även hördes revirsjungstenknäck vid Väst- under häckningstid. 1 häckar med många så nära oss som i arås. Bättre eftersök lämpliga lokaler le innebära att vi ar häckande stenknäck i vår kommun.

iparv

i uppträder betydligt igare nu än på talet. 7 ex finns två fynd för 1990.

vid Gnien 17/3 (MLE, och 3 ex vid Lisjöviken 27/8 (SLa).

Stenknäck. Teckning: Inga Lindell

Ortolansparv

Arten häckar förmodligen inte längre i vår kommun. Sista fästet hade den i västra kanten på Storängen, där den hördes senast 1987.

Under vår- och höststräcket ses den emellanåt. Som mest rastade 10 ex vid Lisjöviken 29/7 (SLa).

Videsparv

Sågs vid tre tillfällen vid Lisjöviken under hösten. 18/8, 25/8 och 9/9 (GPe, M01, SLa). Från att ha varit en stor raritet fram till 1980-talet ses videsparven numera varje år i trakten.

Videsparv. Teckning: Jan Österberg

De som hjälpt till med uppgifter om fåglar i Surahammars kommun under 1990 tackas härmed.

Signaturlista: AFR-Anders Frohm, AHe-Arne Hedström, ARU-Anders Runnerus, BPR-Bo Persson, BAO-Bert-Åke Ohlsson, GLA-Greta Larsson, GLG-Gudrun Lager, GPE-Göran Pettersson, HEN-Harry Eriksson, ILa-Inge Larsson, Ili-Inga Lindell, IMC-Inge-Marie Carlsen, IÅG-Inggrid Åkerberg, JGr-Jan Grip, JJö-Jan Jörgensson, JPe-Jan Pettersson, Jög-Jan Österberg, KLi-Kim Lill, LHa-Lillebror Hammarström, LEr-Lennart Eriksson, LKa-Lennart Karlsson, MLe-Mikael Läppelampi, M01-Mikael Ohlsson, MÅn-Magnus Ahlen, Pli-Per Lind, RCA-Robert Carlsen, RGR-Robert Grip, RLU-Ralf Lundmark, SLa-Sören Larsson, SOr-Seppo Ormiskangas, YPe-Yngve Pettersson.

Sören Larsson

MEDLEMAVGIFTEN I NATURKLUBBEN ÄR

VUXEN	40:-
SKOLUNGDOM	10:-
FAMILJ	70:-

Avgiften insätts på pg.nr 47 62 46-4
Vid familjeinbetalning, skriv namn på alla familje-medlemmar.